

Frå “språksamlingane” til *Språksamlingane* – prosessen og vurderingane

Av Johan Myking

I 2014 sa Universitetet i Oslo frå seg ansvaret for dei nasjonale språksamlingane, og ein omfattande offentleg debatt følgde. I 2015 overførte Kunnskapsdepartementet ansvaret for samlingane til Universitetet i Bergen med ei rammeløyving på seks millionar kroner. Artikkelen skildrar korleis Universitetet i Bergen posisjonerte seg og dei ulike strategiske vurderingane bak prosessen. Forsøket på redningsaksjon gjennom ei nasjonal ordbokgruppe med representasjon frå dei norske universiteta vert òg presentert. Universitetet i Bergen har akseptert ansvaret for samlingane som eit nasjonalt oppdrag, og slår no saman samlingane med eigne samlingar og samlingar frå andre institusjonar. Eit viktig resultat er at institusjonen har fått eit aktivt leksikografisk fagmiljø med fagleg ansvar for Bokmålsordboka, Nynorskordboka og Norsk Ordbok og tilleggsfinansiering over statsbudsjettet. Den avgrensa rammeløyvinga set grenser for drifta av andre delar av samlingane. Målet er framleis å utvikla samlingane som nasjonal forskingsressurs.

1 Innleiing

Universitetet i Bergen fekk gjennom hausten 2016 mange medieoppslag på flyttinga av dei store språksamlingane frå Universitetet i Oslo. Materialet omfatta både digital og fysisk språkdokumentasjon, og særleg den siste typen viste seg å vere medievennleg: Det som i utgangspunktet var 60 tonn og 15 trailerlass med ord og namn, voks vel snøgt til 70 tonn fordelt på 16 lass. (Kyrkjebø og Myking 2017)

Vedtaket om avvikling av språksamlingane ved Universitetet i Oslo i 2014 skapte eit omfattande offentleg ordskifte og stor kulturpolitisk uro for at denne verdfulle språklege dokumentasjonsarven skulle forvitra.

JOHAN MYKING

Universitetet i Bergen fekk i november 2015 i oppgåve av Kunnskapsdepartementet å overta ansvaret for samlingane. Det er enno for tidleg å skriva den fulle historia om denne flyttinga og bakgrunnen for den, sjølv om hovuddraga er velkjende. Kjeldematerialet er stort, men ikkje fullt utnytta her. Samstundes var denne artikkelforfattaren aktør i prosessen som leiar for det instituttet (LLE) som tok mot samlingane. Når han no er si eiga kjelde til delar av prosessen, er framstillinga derfor sjølvsagt subjektiv og sett berre frå éi av sidene, UiB, sin synsstad. Hovudvekta ligg på den politiske delen av prosessen sommaren 2014 og desember 2015, då det overordna problemet gjekk ut på å finna ei nasjonal løysing. Etter flyttinga er det no gått fem år med utviklings- og utvidingsarbeid, og samlingane er i dag etablert som ein nasjonal ressurs for utforskinga av norsk språk ved Universitetet i Bergen under namnet Språksamlingane (sjå Gammeltoft og Netelands artikkel).

2 Historisk bakgrunn

Oppbygginga av vitskaplege dokumentasjonssamlingar heng nøye saman med utviklinga av ein norsk språkvitskapleg tradisjon frå 1800-talet og frametter, men var særleg omfattande gjennom den første delen av 1900-talet. Norsk Målførearkiv vart grunnlagt ved Universitetet i Oslo i 1936. Norsk Stadnamnarkiv vart skipa av Kyrkjedepartementet i 1921, og overført til Universitetet i Oslo i 1978. Mellom 1939 og 1944 låg det i Bergen – overført til Bergen museum under Gustav Indrebø, men returnert i 1944 av Per Hovda under sterkt protest frå leiinga ved museet (Helleland 1997, Ådland 1997). Norsk Leksikografisk Institutt vart i 1972 lagt til Universitetet i Oslo med nasjonalt ansvar for dei tre ordbokverka (bokmål, nynorsk og gammelnorsk). Det samla materialet, både språklege datasamlingar og anna språkvitskapleg forskingsmateriale, har vorte omtala som “språksamlingane ved Universitetet i Oslo”. I dag utgjer desse overførte samlingane stammen i ei organisatorisk eining med namnet Språksamlingane ved Universitetet i Bergen.

I Bergen skipa Torleiv Hannaas Bergens Museums Folkeminnesamling i 1921. Frå den organiserte Gustav Indrebø frå 1931 dei såkalla skulebarnoppskriftene, som seinare la grunnlaget for stadnamnsamlinga ved Nordisk institutt. Olai Skulerud grunnla litt seinare Målføresamlinga, og begge samlingane har vore ein del av Det humanistiske fakultet ved

FRÅ “SPRÅKSAMLINGANE” TIL SPRÅKSAMLINGANE

Universitetet i Bergen fram til i dag gjennom faget nordisk. I dag er alle desse samlingane ved UiB samanslegne med dei nye frå Oslo og andre samlingar, og ligg altså under Språksamlingane.

Prosjektet Norsk Ordbok vart sett i gang i 1930 av Det Norske Samlaget, og Universitetet i Oslo vart den vitskaplege samarbeidspartnaren, med nemnda for Norsk Ordbok som samarbeidsorgan frå 1972. Ordbokverket skulle etter planen ferdigstillast i 2014, men Universitetet i Oslo endra haldning til vidareføringa av arbeidet, og avslutningsfasen vart turbulent (Vikør og Wetås 2016: 32–34). Aktiviteten ved samlingseiningane var i praksis avvikla tidlegare.

Institutt for lingvistikk og nordistikk (ILN) ved Universitetet i Oslo sette hausten 2013 ned ei arbeidsgruppe for å vurdera samlingane som forskings- og undervisningsressurs. Drifta av samlingane – rekna til 19 millionar kroner årleg – vart frå ca 2010 rekna som ikkje finansiert, men som ein del av instituttøkonomien (Vikør og Wetås 2016: 32). På grunnlag av rapporten frå arbeidsgruppa vedtok styret for ILN derfor 10.6.2014 mot to røyster å avvikla samlingane og leita etter andre interessentar som kunne overta, eventuelt få materialet deponert i samsvar med gjeldande statlege retningsliner (ILN møtenr 3/2014 V-SAK 4, med rapporten frå arbeidsgruppa vedlagd). Trass i det omfattande ordskiftet som kom det neste halvåret, endra ikkje instituttet eller Universitetet i Oslo som institusjon denne posisjonen (sjå t.d. UiO/KD Status).

Desse ytre sakstilhøva er offentleg kjende frå før (sjå òg t.d. saksframstillinga i Norsk ordbokpolitikk, 2014). Nedleggingssaka skapte derimot ein del problem for dei mange instansane som hadde interesser og behov knytt til samlingane, derfor vart dette definert som eit nasjonalt problem som måtte løysast. Bakgrunnen for nedleggingssaka ved Universitetet i Oslo og dei prosessane som førte frå til den, er komplekse, og det er til no ikkje gjeve noka samla framstilling av dei. Heller ikkje denne artikkelen kan gje ei slik samla framstilling, men må avgrensast til å skildra eit avgrensa utsnitt av den samla soga.

3 Dei ulike interessentane og deira særlege behov

Språkrådet sit med forvaltingsansvaret for dei norske standardordbøkene – Bokmålsordboka og Nynorskordboka. Fram til 2016 delte Språkrådet eigarskapet til desse ordbøkene med Universitetet i Oslo gjennom ILN.

JOHAN MYKING

Språkrådet lagar ikkje ordbøker sjølv, og ville derfor få bruk for ein ny fagleg samarbeidspartner dersom Universitetet i Oslo skulle seia frå seg dette ansvaret. Det Norske Samlaget og dei tilsette ved Norsk Ordbok var på si side ottefulle for at ferdigstillinga av den digitale versjonen og revisjonen av alfabetstrekket a–h skulle stansa. Arkivet til Norsk Riks-målsordbok var del av språksamlingane, og omsynet til leksikografien for bokmål vart òg på ymse vis trekt inn i ordskiftet. Ikkje minst var Språkrådet uroleg for lagnaden til dei store stadnamnsamlingane, som er eit viktig dokumentasjonsmateriale for namnekonsulenttenesta. Uroa for namnesamlingane hang (og heng) nøyse saman med den allmenne uroa for disiplinen namnegransking, som har opplevd kraftig nedgang ved dei norske universiteta, m.a. stod fleire vitskapleg tilsette ved Universitetet i Oslo framfor pensjonsavgang då denne saka vart aktuell. I språksamlingane var det òg lagra store mengder anna forskingsmateriale og språkleg datamateriale, og materialet i Norsk målførarkiv hadde tilknyting både til Norsk Ordbok og til den språkvitskaplege dialektforskinga meir allment.

Nasjonalbiblioteket vart av ILN peika ut som den naturlege mottakaren av materialet. Frå andre hald, særleg tydeleg uttrykt av Språkrådet i eit notat om ordbokpolitikk (nedanfor, s. 8) vart det innvendt at Nasjonalbiblioteket neppe ville gå inn som aktivt ordbokmiljø, derfor ville ein aktiv forskingsinstitusjon utanfor eigarskapet til Kulturdepartementet vera ei nødvendig løysing. I fagmiljøet ved Universitetet i Bergen, ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium (LLE), rådde det tilsvarande otte for at lagring ved Nasjonalbiblioteket ville føra materialet på for lang avstand til den aktive språkforskinga.

I opptakten til prosessen gav Språkrådet våren 2014 ei utgreiing til Kulturdepartementet om desse problemstillingane, og gjorde m.a. framlegg om at

det opprettes et senter for vitenskapelig dokumentasjon av de språka Norge har ansvar for, som har som kjerneoppgave å vedlikeholde og utvikle norske språksamlinger fra norrønt til moderne norsk, og dermed føre videre det arbeidet som Norsk leksikografisk institutt ble tillagt i 1972, og som har pågått ved Universitetet i Oslo til nå (Norsk ordbokpolitikk, 2014, s. 6)

Grunntanken om eit uavhengig og nasjonalt dokumentasjonssenter vart òg eit viktig element i diskusjonane, m.a. i den nasjonale ordbokgruppa

(sjå nedanfor). Interessene sprikte altså litt, men samla seg etter kvart i ønsket om at språksamlingane burde liggja ved eit universitet og vera ein levande språkvitskapleg ressurs drifta og utvikla av eit aktivt forskingsmiljø.

4 Tidslinja var om lag slik

Tanken om at Universitetet i Bergen kunne overta samlingane, vart lansert offentleg av Helge Sandøy i universitetet si internavis På Høyden (4.8.14) Ei veke tidlegare hadde Gunnstein Akselberg lansert ein tanke om at Universitetet i Bergen åleine burde satsa på namnegranskning og -forvalting, men utan å dra det så langt som til flytting av materialet frå Oslo (Akselberg 2014). Ideen om flytting fekk støtte på leiarplass i Universitetet i Oslo si avis Uniforum (22.8.14) og vart lufta på møte i universitetsstyret 28.8.14. Rektor Dag Rune Olsen er referert slik:

c) [Oddny] Miljeteig ba også om status i saken med en eventuell overtakelse av Språksamlingene fra Universitetet i Oslo (UiO). Rektor orienterte om at UiB er interessert i å overta samlingene under noen gitte forutsetninger og at det pågår en dialog med UiO om dette (UiB 71/2014)

Den same kvelden, 28.8.14, var det innkalla til eit stort offentleg møte om denne saka på Litteraturhuset i Oslo. Haldninga til rektor ved Universitetet i Bergen vart referert der, og dermed kan ein seia at Universitetet i Bergen som interessent var tydeleg presentert. Spørsmålet om ein annan type finansiering enn vanlege resultatinntekter vart òg på dette tidspunktet tydeleg markert (Uniforum 1.9.14)

Etter initiativ og under samordning frå Nynorsk kultursentrum ved direktør Ottar Grepstad vart det skipa ei nasjonal ordbokgruppe med representantar frå sju universitet og høgskular. Gruppa hadde 14 referatførte telefonmøte mellom oktober 2014 og desember 2015. Instituttleiaren ved LLE (altså denne artikkelforfattaren) presenterte Universitetet i Bergen i denne gruppa og kunne derfor fungera som bindeledd mellom gruppa og universitetsleiinga. Rektor Per Halse ved Høgskulen i Volda deltok òg i gruppa. Nynorsk kultursentrum la ned eit stort arbeid i og rundt ordbokgruppa, særleg gjennom fleire viktige dokumentasjonsnotat.

JOHAN MYKING

Det vart etter kvart klårt for alle at ILN ikkje kom til å endra standpunkt. I staden tok ILN kontakt med andre forskingsinstitusjonar for å sondera interessa for samlingane. Sonderingsmøtet med Universitetet i Bergen (dvs. LLE) vart halde i desember 2014. Etter møtet laga LLE på oppmoding eit notat som greidde ut vilkår, risiko og mogelege vinstar ved å overta samlingane (brev til ILN 10.2.15).

Den 27. april 2015 hadde rektor Dag Rune Olsen fått i stand eit møte med den politiske leiinga i Kunnskapsdepartementet, representert ved statssekretær Bjørn Haugstad. Rektor Per Halse ved Høgskulen i Volda deltok på møtet. Det gjorde òg instituttleiaren ved LLE og dåverande dekan for Det humanistiske fakultet, noverande rektor Margareth Hagen fra Universitetet i Bergen.

Frå Kunnskapsdepartementet si side vart det peika på at institusjonane har rett til å gjera eigne faglege prioriteringar som departementet ikkje overprøver. Det kom likevel tydeleg fram at departementet var oppteke av å finna ei ordning med Kulturdepartementet slik at òg interessene til dette departementet kunne varetakast. Kunnskapsdepartementet trong òg å undersøkja med Universitetet i Oslo for å finna ut kva som eigentleg skulle avleverast av materiale og kva kostnader dette representerer. Møtedeltakarane frå Bergen og Volda vart lova at ingen avgjerder skulle takast utan at dei to institusjonane vart konsulterte (På Høyden 29.4.15). Miljøet i Bergen hadde likevel fått eit klårt inntrykk av at Kulturdepartementet delte standpunktet frå Universitetet i Bergen om at dei økonomiske ressursane måtte følgja med samlingane ved flytting til Bergen, i strid med haldninga til Universitetet i Oslo (På Høyden 10.4.15). Ved utgangen av april rådde det såleis ei varsamt optimistisk stemning.

Mellom dette møtet i slutten av april og fram til midten av november 2015 gjekk sjølvsagt ordskiftet vidare, og særleg ordbokgruppa og Ny-norsk kultursentrums gjorde ein intens innsats med å mobilisera støtte i det politiske miljøet, først og fremst retta mot Stortinget. Likevel var det nok helst den tosidige kontakten mellom universitetsleiinga ved Universitetet i Bergen og den politiske leiinga i Kunnskapsdepartementet som frå då av dreiv prosessen framover, og den kontakten er ikkje dokumentert i detalj. Det kom ikkje ut særleg mykje informasjon om framdrifta i saka, og så seint som november 2015 verka saka uavklåra og kaotisk. Ho vart teken opp i Stortinget, det var mellom anna strid om brukarrettleiinga for Norsk Ordbok, som Kulturdepartementet hadde løyvd midlar

FRÅ “SPRÅKSAMLINGANE” TIL SPRÅKSAMLINGANE

til, men som Universitetet i Oslo ikkje såg det mogeleg å fullføra (På Høyden 11.11.15).

Tidleg i november 2015 nådde det likevel fram eit rykte til miljøet i Bergen om at saka hadde løyst seg, og 23. november vart dekan og instituttleiар innkalla til rektor og orienterte om at Universitetet i Bergen dagen før hadde fått i oppdrag å overta samlingane. I tildelingsbrevet er oppdraget formulert slik:

Universitetet i Oslo ønsker ikke å ha ansvaret for videre drift og forvaltning av samlingene knyttet til leksikografi og navnegransking. Etter en samlet vurdering har departementet kommet til at samlingene overføres til Universitetet i Bergen. Budsjettet til Universitetet i Bergen er dermed økt med 6 mill. kroner. Universitetene må vurdere om overføringen vil kunne ha arbeidsrettslige konsekvenser for ansatte. Universitetet i Bergen bør vurdere eventuelle samarbeidspartnere i den videre drift, forvaltning og bruk av samlingene. (Tildelingsbrev 2016, s. 8)

Seks millionar var monaleg mindre enn ein hadde vona på, men frå då av tok sjølve flytteprosessen til. Den fekk sin eigen dynamikk, og varte i første omgang til sommaren 2017. Då vart materialet omorganisert reint fysisk, det vart oppnemnt ei styringsgruppe direkte under universitetsleininga, og det vart rekruttert fagleg leiар, ordbokredaktør og arkivar. Det vart i april 2016 halde eit nasjonalt arbeidsseminar i Bergen som start på utviklinga av samlingane, og fagmiljøa ved Universitetet i Bergen, Høgskulen i Volda, NLA Høgskolen og Høgskulen på Vestlandet ordna dei neste par åra tre ulike seminar i Bergen og Volda for å greia ut korleis samlingane kunne utnyttast i lærarutdanningane. Saka utløyste altså mykje energi og dugnadsvilje (På Høyden 19.4.16).

Både ved Universitetet i Bergen og Universitetet i Oslo var fagmiljøa nøyne med å skilja mellom språksamlingane og dei ordbokprosjekta som bygde på samlingane. Likeins var dokumenta som Nynorsk kultursentrum leverte, stringente og tydelege i å få fram skiljet. For andre aktørar kan nok skiljet i utgangspunktet ha vore temmeleg uklårt og abstrakt, men alvoret seig tidleg inn over dei fagleg ansvarlege. I ordlegginga “samlingene i leksikografi” i oppdragsbrevet låg det eit tydeleg krav om at dei ufullførte prosjekta skulle følgjast opp, særleg digitaliseringa av den første delen av Norsk Ordbok (a–h). Så tidleg som i 2015 tok direktøren ved Nynorsk kultursentrum grep saman med rektor ved Høgskulen i Volda for å få fullført brukarrettleiinga for ordbokverket, som Kultur-

departementet alt hadde løyvd midlar til, og brukarrettleiinga vart fullført i 2016 (Vikør 2018).

Tildelingsbrevet nemner eksplisitt det nasjonale ansvaret for leksikografi og namnegransking. Universitetet i Bergen og Språkrådet skreiv i 2016 under på ein avtale om delt eigarskap til standardordbøkene. Med grunnlag i denne avtalen fekk Språkrådet så finansiering over kulturbudsjettet til å få revidert standardordbøkene over fem år med prosjektstart i 2018. Frå 2019 kom det òg startløyving til revisjonen og digitaliseringa av Norsk Ordbok. Dette revisjonsarbeidet går no føre seg med finansiering over statsbudsjettet med ti års tidshorisont, 2019–2029 (prosjektet NO-AH). I 2018 formaliserte Det Norske Samlaget, Høgskulen i Volda og Universitetet i Bergen eit felles ansvar for Norsk Ordbok. Høgskulen i Volda står som medsøkjar om løyvingar til prosjektet NO-AH, og den særskilde nemnda for Norsk Ordbok, som hadde eksistert sidan 1972, vart reetablert gjennom denne avtalen. På dette punktet har altså Universitetet i Bergen følgt opp formuleringa i tildelingsbrevet om å “vurdere eventuelle samarbeidspartnere” i drifta av samlingane.

Samla sett er desse tilføyingane med på å sementera *Språksamlingane* som ein nasjonal ressurs for utforskinga av norsk språk. Den samla aktiviteten i 2021 tel rundt rekna 12–13 årsverk og har eit omfang på om lag 19 millionar. Frå 2021 er opprettninga av Termportalen medrekna som ny aktivitet (jf. Prop 108 L og Språkstatus 2021).

5 Kva stod på spel for fagmiljøet ved UiB?

ILN møtte som nemnt LLE til diskusjon om ei eventuell overføring i desember 2014, og bad då om ei utgreiing frå LLE om saka. Posisjonen til LLE vart formulert slik:

LLE gjer ikkje krav på å overta heile porteføljen av samlingar, heller ikkje har instituttet noko krav om at alt som finst av språksamlingar i Noreg skal lokaliserast i Bergen. Det er dei noverande samlingane ved Universitetet i Oslo dette notatet handlar om. Å ta vertskapsansvaret for ein ny organisasjon er ei markering både av at institusjonen tek nasjonalt ansvar og ønskjer eit samarbeid med alle andre interesserte forskingsmiljø og institusjonar i landet. Dette inkluderer òg Nasjonalbiblioteket og Språkbanken, som har vore framme i debatten. Ved å sjå den nye organisasjonen som del av ei ”klynge”

FRÅ “SPRÅKSAMLINGANE” TIL SPRÅKSAMLINGANE

kunne ein sikra at samlingane dannar eit nasjonalt tyngdepunkt for dette feltet (LLE/ILN 10.2.15)

I dette låg det ei offensiv innstilling balansert mot eit ønske om å framstå som inkluderande, men òg ulike former for gardering. Saka var på det tidspunktet ikkje drøfta formelt med noko styrande organ ved Universitetet i Bergen, og vart heller aldri nokon gong behandla som vedtakssak. Det var viktig for instituttleiinga ved LLE (dvs. denne artikkelforfataren) å få fram dei risikomomenta som fanst og samstundes tona ned det inntrykket som kanskje var skapt av at fagmiljøet i Bergen stilte seg unisont entusiastisk til overtakinga.

Dei etablerte samlingane ved HF/Universitetet i Bergen hadde i lang tid vore inne i ei negativ utvikling. Drifta hadde lenge vore ordna med samlingsstyrarar frå den vitskaplege staben som kunne bruka 25 % av arbeidstida si på samlingane, i tillegg til fast tilsette arkivarar. Denne ordninga hadde i mange år vore under press på grunn av ressurssituasjonen ved fakultetet. Styraren for Stadnamnsamlinga hadde gått av med pensjon i 2012, og stillinga var inndregen. Så tidleg som hausten 2014 fekk instituttet klår melding om at det ikkje ville vera aktuelt å reetablera denne stillinga, sjølv ikkje som premiss for å ta mot samlingane frå Oslo. Også samlingane ved andre institutt opplevde liknande problem, og i fakultetet hadde det lenge vore diskusjonar om å overføra samlingane til Universitetsbiblioteket (UBB). Fagmiljøet såg det slik at dette ville vera å avslutta samlingane som “levande” forskingsressursar (t.d. Akselberg 2014, sjå òg På Høyden 23.5.19).

Etter faglege initiativ frå fleire miljø (m.a. lesarinnlegg i På Høyden, Bang 2014) sette derfor HF-fakultetet i ned ei arbeidsgruppe i april 2015 for å greia ut framtida for samlingane ved HF/Universitetet i Bergen. Diskusjonen om flytting av språksamlingane frå Oslo var då i gang, men den saka var uavklåra og førebels ein nokså usikker premiss for arbeidsgruppa. Og omvendt var altså samlingsarbeidet ved Universitetet i Bergen ein nokså usikker premiss for å kunna overta samlingane frå Oslo.

Innstillinga frå arbeidsgruppa ved HF vart levert i august og styrebehandla 20.10.15 (UiBHF Fsak 46/15). Språksamlingane frå Oslo er ikkje nemnde, og dei som var interesserte i samlingane, vart skuffa: Fakultetsstyret fann ikkje å kunna prioritera samlingane, men la til grunn at samlingane over ein periode på tre år skulle overtakast av Universitets-

biblioteket. Alle administrative ressursar som var knytte til samlingane, ville verta inndregne ved naturleg avgang.

Ein kunne sjølv sagt ikkje venta at støtta i det samansette fagmiljøet ved LLE skulle vera unison, og det gjorde ikkje stoda enklare at fagmiljøet i taalemål og sosiolingvistikk i åra mellom 2017 og 2019 stod framfor nedskjering som følgje av ikkje mindre enn tre pensjonsavgangar. Det stod nok ikkje klårt for alle kollegaene kva for praktiske konsekvensar ei overtaking kunne få. Entusiasmen for å overta samlingane frå Oslo gjekk derfor hand i hand med ein viss otte og uro.

I utgangspunktet hadde tanken om Bergen fått støtte både internt og eksternt fordi ein såg det slik at samlingane då ville hamna i eit aktivt forskingsmiljø. Samlingane ville kunna syta for ei vitamininnsprøyting i språkforskinga der, og eit kompetent fagmiljø ville vera ein garantist for at samlingane kunne utviklast som levande forskingsressurs til glede for det nasjonale forskingsmiljøet. Både hausten 2014 og seinare ut gjennom 2015 kom det altså negative signal frå fakultetet til instituttet som svekte denne premissen ganske sterkt.

Instituttleiinga var på mange måtar meir aktivt interessert i saka enn delar av fagmiljøet, og såg det slik at vurderinga av risikoen måtte kombinerast med ei tilsvarende vurdering av vinstpotensialet. I ei tid med inndragningar og nedgang i dei disiplinane som låg til grunn for samlingane, kunne språksamlingane frå Oslo oppfattast som den einaste voksterimpulsen det var mogeleg å sjå føre seg i både nær og noko fjernare framtid, derfor burde ein ikkje la denne sjansen gå frå seg. Det låg framleis føre ein premiss om at det skulle følgja økonomiske ressursar med samlingane, og gjennom heile prosessen fram til november 2015 var det eit tal på oppunder 20 millionar kroner ein vona på.

6 Felles eigarskap eller nasjonalt oppdrag?

Etter initiativ frå Nynorsk kultursentrums vart det altså tidleg sett ned ei nasjonal ordbokgruppe, som mellom 31.10.14 og 19.12.15 hadde 14 referatførte møte. Gruppa la ned mykje arbeid og engasjement mot det politiske miljøet, særleg mot stortingsmiljøet og Kulturdepartementet. Eit omfattande dokumentasjonsmateriale vart utvikla og samordna av direktøren, først og fremst brev til Kulturdepartementet 27.11.14 om ny driftsorganisasjon (NK 1) med vedlagd kostnadskalkyle (NK 2). Dette

vedlegget var ein omfattande analyse av korleis ein ny driftsorganisasjon for samlingane og ordbøkene kunne sjå ut, med ein tilsvarende grundig kostnadskalkyle.

Med litt svingande tal enda kalkylen frå Nynorsk kultursentrum på rundt 5 millionar for ordbøkene og 12 millionar for samlingane i årlege driftsutgifter, målt i 2016-kroner. Til samanlikning hadde ILN rekna desse utgiftene til om lag 19 millionar kroner årleg (ILN møtenr 3/2014 V-SAK 4). Notatet rådde til felles samlokalisering ved Universitetet i Bergen, eventuelt ei delt løysing mellom Universitetet i Bergen (samlingar) og Høgskulen i Volda (ordbøker). I notatet låg det òg eit synspunkt som av mange vart oppfatta som kontroversielt – at samlingane og ordbøkene burde lokaliserast i eit solid nynorskmiljø.

Det vart òg sendt brev til Kulturdepartementet (NK 3), og det same innhaldet kom i kronikkform i Bergens Tidende (Solholm 2015). Både ordbokgruppa og Nynorsk kultursentrum gjorde altså sitt til at tanken om Bergen som lokaliseringstad var godt og grundig marknadsført ved årsskiftet 2014–2015.

På den andre sida var ordbokgruppa skipa og samansett ut frå eit sterkt ønske om sameigarskap og delt ansvar mellom dei norske forskingsinstitusjonane. Alle dei dåverande universiteta var representerte i gruppa. Gruppa samla seg om at samlingane kunne verta eit nasjonalt fellesføretak etter § 1-4.4 i lov om universitet og høgskular, om lag etter modell av Artsdatabanken. Den ligg lokalisert ved NTNU utan å vera ein organisatorisk del av universitetet. Denne tanken vart LLE sin posisjon, m.a. overfor ILN og i drøftingar med universitetet sentralt, men vekte inga særleg interesse der (På Høyden 28.11.14 og brev til ILN 10.2.15).

I ettertid er det nok rett å seia at ordbokgruppa feilvurderte dei politiske straumdraga på dette punktet. Den politiske tankegangen i styringsverket går ikkje i retning nasjonale fellesføretak eller nye, uavhengige senter, men heller mot nasjonale oppdrag og nasjonalt ansvar for spesifikke felt tildelt spesifikke institusjonar. Dette vart òg løysinga i denne saka, sjølv om departementet i tildelingsbrevet òg oppmoda til å vurdera samarbeid med andre institusjonar. Norsk målførarkiv og Norsk leksikografisk institutt vart overførte til Universitetet i Oslo på 1970-talet med nasjonalt ansvar (sjå ovanfor, avsnitt 3), så i realiteten har ikkje styringsverket endra linje dei siste femti åra.

7 Vurderingar av prosessen

Mellan august 2014 og møtet med Kunnskapsdepartementet i slutten av april 2015 gjekk den offentlege diskusjonen føre seg med høg temperatur, samstundes som ein ved Universitetet i Bergen og i ordbokgruppa greidde ut premissane og prøvde å analysera konsekvensane, kvar for seg og i samarbeid.

Ikkje på noko tidspunkt var denne overtakinga vedtakssak i eit styrande organ ved Universitetet i Bergen, men situasjonen hadde vorte politisk. Rektor tok tidleg tak i saka etter oppspel og innspel frå dekan og instituttleiar, som begge meinte at dette reint fagleg var ei god sak for Bergen. I ettertid er det freistande å meina at det knapt hadde vore mogeleg for LLE og Universitetet i Bergen å ta nokon retrett etter møtet mellom Universitetet i Bergen og Kunnskapsdepartementet 27. april 2015. I løpet av vinteren og våren 2014–2015 hadde rektoratet ved Universitetet i Bergen teke eigarskapet til saka, og den avgjerande kommunikasjonen gjekk tovegs mellom Universitetet i Bergen og departementet. Når kandidaturet til Universitetet i Bergen og Høgskulen i Volda så ettertrykkeleg hadde blitt presentert av institusjonane sjølv, er det vanskeleg å sjå for seg at Universitetet i Bergen seinare kunne ha takka nei til samlingane. Toget var på skjenene og farten for høg. Men dette tyder også at dei økonomiske kalkylane frå Nynorsk kultursentrums truleg ikkje spela ei avgjerande rolle i desse samtalane – ein må tru at eit tal på 17–18 millionar kroner var realpolitisk umogeleg å stå hardt på. Rektor hadde slege fast overfor departementet at aktiviteten ville verta definert og avgrensa av storleiken på rammeløyvinga, og dette vart utgangspunktet for det vidare arbeidet.

8 Strategiske problemstillingar på fleire nivå

Det kan vera grunn til å minna om ein del meir grunnleggjande faktorar som påverka denne prosessen.

For det første reint dei vitskaplege problemstillingane: Er arkiv og samlingar nyttige som forskingsressursar i moderne språkforsking, eller finst det meir ‘moderne’ tilnærmingar? Er leksikografisk arbeid vitskap, er det naturleg for eit forskingsuniversitet å driva med ordbokarbeid? Og for det tredje: Står det å arbeida med samlingsbasert morsmålsleksiko-

grafi i motstrid til det å sikta mot å verta eit internasjonalt toppuniversitet? Det feste seg eit inntrykk av at Universitetet i Oslo svara negativt på desse spørsmåla (jf. ILN møtenr 3/2014 V-SAK 4). Frå ordbokmiljøet tok særleg Lars S. Vikør eit kraftig oppgjer med desse haldningane (Vikør 2016). Problemstillinga vert sjølvsagt sett på spissen når det er knytt økonomiske føringar til valet.

Det fanst òg ein del overordna universitetspolitiske føringar. For det første autonomiproblemet – institusjonane prioriterer sjølvstendig. Kunnskapsdepartementet har ikkje instruksjonsmynde og ønskjer heller ikkje å ha det. Sektoransvaret kom i tillegg: Språksamlingane var eigde av ein institusjon under Kunnskapsdepartementet, men ansvaret for bruken av dei – ordbøker og stadnamn – ligg under Kulturdepartementet, som altså ikkje kunne gripa direkte inn mot Universitetet i Oslo sjølv om det var dette departementet sine interesser som stod på spel. Det har ikkje alltid vore slik at ansvaret for språkpolitikken og ansvaret for universiteta har vore delt mellom to ulike departement, men slik har ordninga vore sidan 1990, og i denne sakana kompliserte det biletet.

I åra frå 2014 vart det universitetspolitiske landskapet endra gjennom den såkalla strukturreforma i høgare utdanning. Språksamlingane og særleg Norsk Ordbok vart eit tema i meir overordna politiske samtalar mellom Universitet i Bergen og Høgskulen i Volda, og det regionale samarbeidsnettverket UH-nett Vest var òg kopla inn. Og endeleg aktualiserte redningsaksjonen frå den nasjonale ordbokgruppa spørsmålet om nasjonalt samarbeid og eigarskap for samlingane – gruppa tok til orde for ein nasjonal dugnad der alle universiteta skulle ta medansvar. Sjølv om resultatet vart annleis, var det eit viktig moment i debatten, og det samla presset styrkte nok arbeidet med å finna ei løysing.

9 Resultatet: Fekk ein det ein ville ha?

Leiinga ved Universitetet i Bergen avgjorde tidleg etter overtakinga at språksamlingane skulle plasserast ved Universitetsbiblioteket og skjerma for svingingane i resultatøkonomien ved fakultetet for å unngå dei problema som ILN opplevde. Dette hadde òg vore LLE sin posisjon, m.a. hadde instituttet tidleg åtvara mot å ta samlingane inn i fakultetsøkonomien (notat til rektor 26.5.15). Språkrådet hadde tidleg peika på dette problemet (Norsk ordbokpolitikk, 2014, s. 6). Organisering gjen-

nom Universitetsmuseet vart òg drege fram, men vekte ikkje interesse hjå universitetsleiinga. Dei to leksikografiske revisjonsprosjekta for ordbøkene som følgde i 2018 og 2019, vart derimot lagde til forskingsmiljøet ved fakultetet og LLE fordi dei var definerte som språkvitskaplege prosjekt. Termportalen, som vart etablert i 2021, er òg delt på den måten at den tilknytte forskarstillinga er lagd til LLE. Denne organisasjonsmodellen er ikkje særleg solid, men viser kor organisorisk og praktisk krevjande denne saka har vore for Universitetet i Bergen.

Med ein viss rett kan det seiast at ingen av aktørane frå 2014 var i stand til å sjå heilt klårt på førehand kva dei ville få eller kva dei eigentleg bad om, og det kunne vel heller ingen krevja. Somme fekk noko anna enn dei hadde tenkt seg, og dei færraste ved Universitetet i Bergen kunne vel i 2014 sjå kva dei faktisk har fått: Eit leksikografisk fagmiljø har vakse fram etter 2018 som det største i landet. Omtalen av dette arbeidet i språklovproposisjonen (Prop 108 L 2020) er særsviktig som handlingsgrunnlag for åra frametter. Staten, ved Kulturdepartementet, har signalisert at det nasjonale oppdraget med ordbokarbeid inngår i den overordna strategien med å sikra statusen for norsk språk gjennom utvikling av digital språkleg infrastruktur.

Økonomisk har det på mange måtar utvikla seg heilt motsett av det aktørane såg for seg i 2015. Løyvingane over statsbudsjettet til ordbokarbeidet ved Universitetet i Bergen utgjer no om lag 9 millionar i 2022. Dette er variable prosjektinntekter, og så er altså den faste rammeløyvinga til sjølve språksamlingane 6 millionar. I kalkylen frå Nynorsk kultursentrums i 2015 var tilhøvet omvendt: rundt 12 millionar til samlingane, 5 til ordbøkene. Den smålåtna rammeløyvinga set grenser for utviklingsarbeidet, særleg arbeidet med stadnamn og talemål.

Spørsmålet om kva HF-fakultetet og UBB skulle gjera med sine eigne samlingar etter overføringsvedtaket i 2015, vart ei stund liggjande uløyst, og dette valda ein viss frustrasjon (På Høyden 23.5.19). I 2020 gjorde så HF og UBB avtale om at samlingane i Bergen skulle slåast saman med språksamlingane frå Oslo og administrerast av UBB. Denne prosessen er no i gang, og både fakultetet og universitetsleiinga har løyvd av eigne midlar til dette arbeidet. Fagmiljøet i nordisk har gjeve ei klar intensjonserklæring om interesser i samlingane (brev LLE 29.04.20). Skal samlingane vera ein ressurs særleg i utforskinga av talemål og språkendring, krev det framleis at eit aktivt fagmiljø engasjerer seg aktivt i arbeidet. Her kan ein seia at fagmiljøet ved Universitetet i Bergen har fått ei ny

utfordring, fordi samlingane har hamna ved Universitetsbiblioteket og ikkje på instituttet og i fagmiljøet. Samlingane er frikopla frå instituttøkonomien, men den faglege avstanden har òg auka.

I kontakten med dei politiske styresmaktene har Universitetet i Bergen ved fleire høve mellom 2015 og 2021 stadfesta at institusjonen ønskjer å ta på seg ansvaret for samlingsporteføljen som eit nasjonalt oppdrag. Dette er eit strategisk val, men eit annleis val enn det Universitetet i Oslo gjorde i 2014. Universitetet i Bergen har signalisert at ordbokarbeid og utvikling av språkleg infrastruktur for norsk språk skal ha ei vitskapleg plattform og derfor er legitime arbeidsoppgåver for eit universitet. Resultatet kan lesast både i statsbudsjettproposisjonen for 2021, i meldingsdelen i proposisjonen om språkløv (Prop 108 L) og i Språkstatus 2021. Universitetet i Bergen framstår der som det nasjonale ordbokmiljøet i Noreg, og med opprettinga av Termportalen frå 2021 er ansvarsfeltet altså utvida. Dei felta som då er tydeleg definert i dette nasjonale oppdraget, er felt der staten ved Kulturdepartementet har uløyste oppgåver. Det er altså enno ikkje eit “vitskapleg senter for språkleg dokumentasjon” lik det Språkrådet gjorde framlegg om i 2014. Fagleg kan ein nok sjå konturane av det, men framleis ikkje organisatorisk. Og dette “senteret” er altså ikkje ‘uavhengig’ på den måten Språkrådet rådde til.

Oppsummert: Flyttinga av samlingane har gjeve Universitetet i Bergen ny fagleg aktivitet og nye oppgåver, og det er allmenn velvilje og positiv haldning til det. Så er det nok dei i fagmiljøet som kan kjenna seg skuffa over at stadnamndisiplinen ikkje er reetablert og målføregranskninga skubba noko i bakgrunnen. Det skulle vera tydeleg at årsakene til dette ikkje berre ligg i flyttinga av språksamlingane, men like mykje i interne fagpolitiske og økonomiske prosessar ved institusjonen.

10 Sluttord – så langt

Oppbygginga av dei nasjonale språksamlingane har ei lang historie – hundre år om ein t.d. tek utgangspunkt i Norsk stadnamnarkiv. I denne artikkelen er det hovudsakleg berre tre år av denne lange perioden som er skildra. Dei som la samlingane til rette ved Universitetsbiblioteket i åra etter 2015, kunne ha fargelagt denne soga endå meir. Dei som stod i prosessane ved Universitetet i Oslo i åra fram til 2014, må vel òg før eller seinare få gje si framstilling av ei intrikat sak. Ei samla og utdjupa fram-

JOHAN MYKING

stilling av norsk språksamlingspolitikk krev i alle høve eit større format enn tidsskriftartikkelen.

I den intense prosessen rundt flyttinga av samlingane i 2014 og 2015 var spørsmålet om nasjonalt samarbeid og nasjonalt eigarskap eit viktig tema. Dette perspektivet bør ikkje gløy mast. I den digitale tidsalderen er avstanden mellom fagmiljø og samlingar prinsipielt likeverdig same kva fagmiljø og universitet ein snakkar om. Å gjera Språksamlingane ved Universitetet i Bergen til ein nasjonal forskingsressurs kan realiserast ved å invitera fagmiljøa rundt i landet inn i dette arbeidet. Og ikkje minst: ved at fagmiljøa rundt i landet sjølve inviterer seg inn.

Medieoppslag

På Høyden 4.8.14 = Vil ha språksamlingar til Bergen. Intervju med m.a.

Helge Sandøy. <https://pahoyden.khrono.no/sprak-spraksamlingane-udio/vil-ha-spraksamlingar-til-bergen/355513>. Sett 21.9.21.

På Høyden 28.8.14 = Vi er ikkje ute på spekkhoggeri. Intervju med Johan Myking, <https://pahoyden.khrono.no/johan-myking-lle-spraksamlingane/vi-er-ikkje-ute-pa-spekkhoggeri/355794>. Sett 21.9.21.

På Høyden 28.11.14 = Vil ha språksamlingane til Bergen. Intervju med Dag Rune Olsen, Oddrun Samdal, Johan Myking, <https://pahoyden.khrono.no/lle-spraksamlingane/vil-ha-spraksamlingane-til-bergen/357412>. Sett 21.9.21.

På Høyden 10.4.15 = Meiner pengane må følgja med på lasset. Intervju med statssekretær Bjørgulf Vinje Borgundvaag, <https://pahoyden.khrono.no/arkivklynge-lle-spraksamlingane/meiner-pengane-ma-folgja-med-pa-lasset/359636>. Sett 21.9.21.

På Høyden 29.4.15 = Reknar med språkavklaring om nokre månader. Intervju med statssekretær Bjørn Haugstad. <https://pahoyden.khrono.no/kunnskapsdepartementet-spraksamlingane/reknar-med-språkavklaring-om-nokre-manader/359926>. Sett 21.9.21.

På Høyden 11.11.15 = Få svar frå ministeren. <https://pahoyden.khrono.no/institutt-for-lingvistiske-litteraere-og-estetiske-studium-norsk-ordbok/fa-svar-fra-ministeren/363307>. Sett 21.9.21.

På Høyden 19.4.16 = Emeritusane er klare til dugnad. Intervju med Oddrun Grønvik, Ole-Jørgen Johannessen og Tom Schmidt. <https://pa>

FRÅ “SPRÅKSAMLINGANE” TIL SPRÅKSAMLINGANE

hoyden.khrono.no/norsk-ordbok-spraksamlingane/emeritusane-er-klare-til-dugnad/366113. Sett 21.9.21.

På Høyden 23.5.19 = Målføresamlingar i uføre. Intervju med m.a. Gjert Kristoffersen, Randi Neteland og Peder Gammeltoft. <https://pahoyden.khrono.no/anders-fagerjord-gjert-kristoffersen-johan-myking/malforesamlingar-i-ufore/282602>. Sett 21.9.21.

Uniforum 22.8.14 = Flytt heller språksamlingane til Universitetet i Bergen! Leiarartikkel, <https://www.uniforum.uio.no/meiner/2014/flytt-spraksamlingane-til-universitetet-i-bergen.html>. Sett 21.9.21.

Uniforum 1.9.14 = Språksamlingane treng ein spesialsydd finansieringsmodell. Reportasje frå møte på Litteraturhuset 28.8.14. <https://www.uniforum.uio.no/nyheter/2014/08/spraksamlingane-ma-fa-ei-skreddarsydd-finansiering.html>. Sett 21.8.21.

Notat, saksdokument og brev

Brev LLE 29.04.20 = *LLEs språksamlinger – noen momenter fra fagmiljøet i nordisk språk.* Brev frå fagmiljøet i nordisk til LLE/HF/UiB. UiB/LLE.

ILN møtenr 3/2014 V-SAK 4 = *Vidare forvaltning og drift av samlingane knytte til leksikografi og namnegranskning.* <https://www.hf.uio.no/iln/om/organisasjon/styret/moter/2013-2016/protokoll-2014/protokoll-10-6-2014.html>. Sett 14.9.21.

LLE/ILN 10.2.15 = *Språksamlingane ved Universitetet i Oslo og eventuell overføring til Universitetet i Bergen.* Brev frå LLE til ILN 10.2.15. UiB/UiO.

NK 1 = *Språksamlingane og Norsk Ordbok – ny driftsorganisering.* Brev frå Nynorsk kultursentrum til KUD 27.11.14.

NK 2 = *Språksamlingane og Norsk Ordbok – skisse til ny driftsorganisasjon, Notat 27.11.14.* Vedlegg til NK 1.

NK 3 = *Prioritert løysing for språksamlingane og Norsk Ordbok.* Brev frå Nynorsk kultursentrum. Underskrive av styreleiar Lodve Solholm. 29.1.15.

Notat til rektor 26.05.15 = UiB og språksamlingane – organisatoriske moment. UiB/JM.

JOHAN MYKING

UiB 71/2014 = *Protokoll fra møte i universitetsstyret 28.8.2014*, sak 71
<https://www.uib.no/ledelsen/81331/protokoll-fra-møte-i-universitetsstyret-2882014>, sett 14.9.21.

UiBHF Fsak 46/15 = *Protokoll fra møte i fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet 20.10.2015*, sak 46 https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/protokoll_20.10.15.pdf. Sett 14.9.21.

UiO/KD Status = *Status – overtakelse og videre forvaltning av Universitetet i Oslos språksamlinger*. Brev til KD 23.03.15. <https://www.hf.uio.no/iln/om/organisasjon/styret/moter/2013-2016/innkalling-2015/0-sak-3-7-videre-drift-og-forvaltning-av-samlingene.pdf>. Sett 14.9.21.

Litteratur

Akselberg, Gunnstein. 2014. Kritisk for norske namn. Lesarinnlegg, *På Høyden* 31.7.14. <https://pahoyden.khrono.no/debatt-sprak/kritisk-for-norske-namn/390115>, sett 21.9.21

Bang, Anne. 2014. Vår digitale felles hukommelse – et strategisk viktig område for UiB. Lesarinnlegg, *På Høyden* 28.11.2014. <https://pahoyden.khrono.no/debatt/var-digitale-felles-hukommelse—et-strategisk-viktig-omrade-for-uib/390189>, sett 21.9.21.

Bokmålsordboka og nynorskordboka. <https://www.ordbokene.no>.

Helleland, Botolv. 1997. Stadnamna og Bergen. Kronikk, *Bergens Tidende* 12.08.1997. S. 22).

Kyrkjebø, Rune og Johan Myking. 2017. Språk på flyttefot – Språksamlingane til Bergen. *Årbok for Universitetsmuseet i Bergen*. 91–94.

Norsk Ordbok a–h (NO-AH). <https://www.uib.no/lle/138863/norsk-ordbok--h-no-ah>. Sett 15.9.21.

Norsk Ordbok. Ordbok over det norske folkemålet og det nynorske skriftmålet. www.no2014.uib.no. Sett 17.9.21.

Norsk ordbokpolitikk. Notat fra Språkrådet til Kulturdepartementet 3. mars 2014. <https://www.sprakradet.no/upload/Aktuelt/Notat%20om%20norsk%20ordbokpolitikk.pdf>. Sett 26.9.21.

Prop. 108 L (2019–2020) Lov om språk (språklova). <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-108-l-20192020/id2701451/?ch=1>. Sett 15.9.21.

Revisjonsprosjektet. <https://www.uib.no/lle/121561/revisjonsprosjektet-bokmålsordboka-og-nynorskordboka>. Sett 15.9.21.

FRÅ “SPRÅKSAMLINGANE” TIL SPRÅKSAMLINGANE

- Solholm, Lodve. 2015. Flytt språksamlingane til Bergen! Kronikk, *Bergens Tidende* 25.2.15. <https://www.bt.no/btmeninger/kronikk/i/e55Ea/flytt-spraaksamlingane-til-bergen>. Sett 14.1.21.
- [Språksamlingane på Arkivportalen.] *Arkivportalen*. <https://www.arkivportalen.no/search?repository=SPR>. Sett 17.9.21.
- Språkstatus 2021. Språkpolitisk tilstandsrapport fra Språkrådet*. Oslo: Språkrådet. <https://www.sprakradet.no/globalassets/vi-og-vart/publikasjoner/sprakstatus/sprakstatus-2021.pdf>. Sett 15.9.21.
- Tildelingsbrev 2016. *Statsbudsjettet for 2016 kap. 260 – Tildelingsbrev for Universitetet i Bergen*. <https://www.regjeringen.no/contentassets/d5cc2f23a57040b792ab06100f57fofo/tildelingsbrev-uib-2016-1997743.pdf>. Sett 14.6.21.
- Vikør, Lars S. 2016. Språkdokumentasjon og språkforskning. To sider av same sak, eller to saker? I Karlsen, H. m.fl. (red.) 2016. *Livet er øve, og evig er ordet. Festskrift til Norsk Ordbok 1930–2016*. Oslo: Samlaget. 105–131.
- Vikør, Lars S. 2018. *Inn i Norsk Ordbok. Brukarrettleiing og dokumentasjon*. Oslo: Samlaget. <http://no2014.uib.no/eNo/tekst/Inn%20i%20Norsk%20Ordbok.pdf>. Sett 15.9.21.
- Vikør, Lars S. og Åse Wetås. 2016. Norsk Ordbok: om folket – av folket – for folket. Historia om ordboksverket fram til i dag. I Karlsen, H. m.fl. (red.) 2016. *Livet er øve, og evig er ordet. Festskrift til Norsk Ordbok 1930–2016*. Oslo: Samlaget. 15–39.
- Ådland, Einar. 1997. Ein krig i krigen. Striden om Norsk Stadnamnarkiv i Bergen. Bergen: *Årbok for Bergen museum*. 54–60.

Abstract

In 2014 the University of Oslo decided not to continue its responsibility for the national language collections, thus provoking an extensive public debate. In 2015 the Ministry of Education and Research decided to transfer the collections to the University of Bergen followed by a permanent funding of 6 mill NOK per year. The article describes how the University of Bergen defined its interest in this transfer as well as the various strategic considerations behind this decision. Attempts at rescuing the collections were also made by a national dictionary group representing Norwegian universities. The University of Bergen accepted

JOHAN MYKING

the national responsibility for the collections, which are now in a process of merging with other language collections. Lexicography now forms a major field of activity, and revision work on the standard dictionaries for bokmål and nynorsk as well as Norsk Ordbok receives additional government funding. Development of the other scientific subfields is hampered by the modest permanent funding. The overall scientific goal is to further develop the Language Collections as a national research infrastructure.

Johan Myking
Universitetet i Bergen
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium
Boks 7805
NO-5020 Bergen
johan.myking@uib.no